

Exodus 6: 27 – 7: 5; Lucas 2: 22-40

We zouden de beide eerste hoofdstukken van het Evangelie volgens Lucas van de rest van het boek kunnen afbreken, als twee stukken van een chocoladereep. Dan zou het boek beginnen bij hoofdstuk drie.

Het eerste vers van dit hoofdstuk kan prima de openingszin van het hele boek zijn. We lezen in Lucas 3: 1: *In het vijftiende jaar van de regering van keizer Tiberias, toen Pontius Pilatus Judea bestuurde en Herodes tetrarch was over Galilea, zijn broer Filippus van Iturea en Trachonitis, en Lysanias over Abilene, en toen Annas en Kajafas hogepriester waren, richtte God zich in de woestijn tot Johannes, de zoon van Zacharias.* Dat is toch een prachtig begin van het Evangelie van Lucas.

We kunnen de verhalen wel weglaten, waarin de geboorte van Johannes en die van Jezus worden aangekondigd en beschreven.

Want wat zouden we missen? Wat zouden we missen als we deze hoofdstukken zouden schrappen?

Zo'n 100 jaar na het leven van Johannes en Jezus leefde een theoloog die dit voorstelde. Zijn idee was het om het Evangelie van Lucas te laten beginnen met hoofdstuk 3. Deze theoloog heette Marcion.

Hij wilde uit het Nieuwe Testament, zoals wij dat kennen en zoals de kerk dat aan ons heeft overgeleverd, meer stukken schrappen.

Wat we van hem moeten weten, is dat hij vond dat de God van het Eerste Testament, niet dezelfde God kon zijn als de God van Jezus.

De God van Abraham, Isaak en Jakob, de God van Israël veroordeelde hij als een gewelddadige en wraakzuchtige God.

De God van Jezus en van Paulus waardeerde hij als een barmhartige en liefdevolle God. Dan wordt wel duidelijk wat hij uit de Bijbel wilde verwijderen. Hij moest niets van het complete Eerste Testament hebben.

Verder wilde hij alle verwijzingen naar het Eerste Testament die te vinden zijn in het Nieuwe onmiddellijk schrappen.

De Bijbel die deze Marcion overhield, was flinterdun vergeleken met de Bijbel die de kerk kent en waaruit wij lezen.

Zijn Bijbel bestond uit de 10 brieven van Paulus en uit één evangelie dat gebaseerd was op het Evangelie van Lucas. Daaruit had hij dus de twee eerste hoofdstukken geschrapt. Het kerstverhaal, het verhaal over de geboorte van Jezus, wilde hij er niet in hebben.

Denk nu niet, dat was ver voor onze tijd, zo'n 1900 jaar geleden.

Want overal waar gezegd wordt dat de God van het Eerste Testament een andere is dan de God van het Nieuwe Testament, blaast deze Marcion je in het gezicht.

Overal waar gezegd wordt dat Nieuwe Testament fijner is om te lezen dan het Eerste, dat de God van het Nieuwe Testament liefdevoller is dan de God van het Eerste Testament, dat de God van Israël een nationalistische God is en de God van Jezus een universele God, een God voor alle mensen, overal waar dit gezegd wordt, daar werkt de invloed van Marcion nog altijd door.

De kerk heeft zich nooit bij het succes van Marcion neergelegd. Ze heeft altijd verdedigd dat de God van Israël en de God van Jezus dezelfde ene God is. Hij is liefdevol en genadig, vergeeft schuld, misdaad en zonde, maar laat niet alles ongestraft, want het kwaad wijst Hij af. Alles wat God geschapen heeft, is goed.

Maar nog een keer, wat zouden we missen, als we de twee eerste hoofdstukken van Lucas verwijderen? Zouden we de boodschap van Jezus kwijtraken, als we Hem niet als een kindje in de kribbe zien liggen? Zouden wij niets van Jezus begrijpen, als de engelen

niet de herders in het veld hadden bezocht? Wat voegt het kerstverhaal nou toe aan de revolutionaire mensieliefde van Jezus?

De verzen die wij uit het kerstverhaal van Lucas gelezen hebben, laten drie aspecten zien van Jezus.

Ze helpen ons om meer van Zijn omgeving en daarom om meer van Hem te kunnen begrijpen.

Daardoor verkleinen we de afstand tussen Hem ons en kunnen we Hem beter navolgen. In het kerstverhaal van Lucas ontdekken we drie aspecten aan het leven van Jezus die ons dichter bij Hem brengen.

Lucas benadrukt *het lichamelijk aspect van het menselijk bestaan*.

Hij laat het aspect zien dat *Jezus staat in de joodse traditie*.

En hij wijst erop dat *de bevrijding of redding van God door Jezus wordt uitgebreid van het volk Israël naar alle volken*.

Lucas verwerkt in zijn beschrijving het lichamelijk aspect van het menselijk bestaan.

Want niet alleen onze geest bepaalt wie wij zijn.

Ook ons lichaam, ons lichamelijk bestaan vormt mede onze identiteit.

Het lichaam hoort vanzelfsprekend bij ons mens-zijn.

God schiep ons in de twee-eenheid van lichaam en geest.

Lucas zal nooit het menselijk lichaam een gevangenis noemen, zoals in onze christelijke traditie wel gedaan is.

Dat is voor hem te negatief en te minachtend geformuleerd.

Ons lichaam is het huis waarin wij wonen.

Daarom heeft het zijn plaats in het levensverhaal van mensen en moet het ook aandacht krijgen in het levensverhaal van Jezus.

Lucas vertelt over onvruchtbaarheid, zwangerschap, geboorte, besnijdenis en lichamelijke reinheid.

Door zijn aandacht voor ons lichamelijk bestaan bevestigt hij nadrukkelijk het mens-zijn van Jezus.

Hij laat zien wat Johannes bedoelt met "*Het Woord is mens geworden en heeft bij ons gewoond*."

God geeft ons geen bevelen.

Hij spreekt ons aan als de mens Jezus.

Het Woord van de Schepper is mens geworden.

Zie deze mens en hoor God! Leer van deze mens en versta God!

Volg deze mens en nader God! Ontmoet deze mens en leef met God!

Nu het tweede aspect. Het mens-zijn van Jezus krijgt gestalte als, manifesteert zich als Zijn joods-zijn. Jozef en Maria richten hun leven in volgens het ritme van de Tora.

Na acht dagen laten ze Jezus besnijden. Wanneer de tijd is aangebroken gaan ze naar Jeruzalem voor een reinigingsritueel. Het zijn voorschriften uit Leviticus.

Ook Jezus zal het levensritme volgen dat Tora aangeeft. Hij oriënteert zich op Jeruzalem en op de tempel. Hij leert, wat God leert over recht en gerechtigheid. De inhoud van Zijn verkondiging is dat het koninkrijk van God nabij is en dat daarom inkeer nodig is.

Wanneer Jozef en Maria in de tempel zijn omdat ze de voorschriften uit de Tora volgen, komt Simeon naar hen toe. Hij neemt Jezus over van Maria en houdt hem in zijn armen. Uit dit gebaar spreekt genegenheid en vertrouwen. Hetzelfde vertrouwen spreekt uit de bereidheid van Jozef en Maria om hem Jezus te geven.

Met Jezus in zijn armen looft Simeon God en bidt Hij tot Hem.

Dit kind dat hij vasthoudt, geeft hem de vrede om te sterven.

Want, zegt hij, met eigen ogen heb ik de redding gezien die u bewerkt hebt ten overstaan van alle volken.

De woorden voor zijn gebed leent hij van Jesaja: *"De Heer ontbloot zijn heilige arm ten overstaan van alle volken, en de einden der aarde zien hoe onze God redding brengt."*

Simeon ziet, dat het kind dat hij vasthoudt, de hele aarde omvat.

Mozes en Aäron worden naar de farao van Egypte gezonden met de vraag om de Israëlieten vrij te laten en uit zijn land te laten vertrekken.

God strekt zijn hand uit om de Israëlieten de vrijheid te geven om Zijn weg te volgen.

Als God spreekt, dan is er licht en stroomt de vrede als een rivier, waaruit iedereen troost en kracht kan putten.

Simeon ziet Jezus niet alleen tegen de machthebbers van Judea en Galilea ingaan. Jezus gaat in tegen alle machten en krachten die ons bij God weghouden.

Tegen alle machten en krachten die ons weigeren om ons de vrijheid te geven om Zijn weg te gaan.

Die machten en krachten werken buiten ons.

Ze werken ook in ons.

Ze weerhouden ons ervan om met God te leven en om bij Hem vrede te vinden.

Dat is niet de vrede die voor een kort moment, die even ons hart aanraakt, maar dat is de vrede die ons hart vervult.

De vrede van God is blijvend. Die verliezen we niet in het leven en in de dood worden we in deze vrede van God opgenomen.

In Jezus zien we de redding die God bewerkt en die een vertegenwoordiging is van de redding van Israël uit Egypte.

De onzichtbare God, de Vader die niemand ooit heeft gezien, is zichtbaar geworden in de mens Jezus, een zoon van Israël.

In Jezus bewerkt God bevrijding, bewerkt Hij redding, zodat wij kunnen overgaan van het zichtbare naar het onzichtbare.

In deze wereld zijn wij dankzij Gods redding en verlossing vrij van het zichtbare. Dat betekent dat wij ons niet laten verblinden door de macht en de kracht van de beeldcultuur, door het spervuur aan beelden, waar wij middenin leven.

Wij zijn vrij om ons toe te vertrouwen aan de Onzichtbare, aan de God die onzichtbaar is. Hij houdt ons vast. Hij beweegt ons. Hij leidt ons.

Amen.